

ĐỀ CƯƠNG ÔN THI **HỌC KỲ I MÔN LỊCH SỬ LỚP 8 - NĂM HỌC: 2014– 2015**

Câu 1. Trình bày ý nghĩa lịch sử của cuộc cách mạng tư sản Pháp 1789 – 1794 ? Tại sao nói đây là cuộc cách mạng tư sản triệt để nhất ?

* Ý nghĩa lịch sử của cuộc cách mạng tư sản Pháp 1789 – 1794 ?

- Đã lật đổ chế độ phong kiến, đưa giai cấp tư sản lên cầm quyền.
- Quần chúng nhân dân là lực lượng đông đảo tham gia cách mạng, đưa cách mạng đến đỉnh cao.
- Thức tỉnh lực lượng dân chủ tiến bộ trên thế giới đứng lên chống chế độ phong kiến.
- Mở ra thời kỳ thắng lợi và củng cố của chủ nghĩa tư bản trên thế giới.

* Tại sao nói đây là cuộc cách mạng tư sản triệt để nhất ?

- Cách mạng đã thi hành nhiều biện pháp kiên quyết để trừng trị bọn phản cách mạng
- Lật đổ chế độ phong kiến, giải quyết vấn đề ruộng đất cho nhân dân.
- Đưa giai cấp tư sản lên nắm chính quyền. Thiết lập nền cộng hòa tư sản.
- Cách mạng đã đạt được đỉnh cao với nền chuyên chính dân chủ Gia-cô-ban.

Câu 2. Thế nào là cuộc cách mạng công nghiệp? Vì sao, cách mạng công nghiệp lại diễn ra đầu tiên ở Anh?

- Cách mạng công nghiệp là sự thay đổi nhanh chóng trong lĩnh vực sản xuất- từ sản xuất nhỏ thủ công sang sản xuất lớn bằng cơ khí, máy móc, diễn ra đầu tiên ở nước Anh rồi lan ra các nước khác. Nó thúc đẩy việc phát minh ra máy móc, đẩy mạnh sản xuất và hình thành nên hai giai cấp tư sản và vô sản.

- Cách mạng công nghiệp diễn ra đầu tiên ở Anh bởi vì: Cách mạng tư sản Anh giữa thế kỷ XVII đã gạt bỏ những trở ngại về chính trị và xã hội, tạo điều kiện cho cách mạng diễn ra trong sản xuất. Cách mạng công nghiệp Anh phát triển mạnh, có nhiều tiến bộ về kỹ thuật. Sự tích lũy tư bản ở Anh diễn ra sớm. Như vậy ở Anh đã xuất hiện những điều kiện để tiến hành cách mạng công nghiệp: Vốn, nhân công và phát minh kỹ thuật.

Câu 3. Nét mới trong phong trào công nhân những năm 1830-1840 là gì? Nêu nguyên nhân thất bại của phong trào công nhân các nước Châu Âu nửa đầu thế kỷ XIX?

- **Nét mới:** Đấu tranh chính trị, tiến tới đấu tranh vũ trang, kết hợp đấu tranh chính trị với đấu tranh vũ trang.

- **Nguyên nhân thất bại:** Trình độ giác ngộ và tổ chức của giai cấp công nhân còn yếu. Chịu ảnh hưởng của tư tưởng phi vô sản. Chưa có lý luận khoa học và cách mạng. Thiếu sự lãnh đạo của một chính đảng cách mạng. Giai cấp tư sản còn rất mạnh.

Câu 4. Nêu tính chất và ý nghĩa của cuộc khởi nghĩa ngày 18-3-1871? Vì sao nói cuộc khởi nghĩa 18-3-1871 là một cuộc cách mạng vô sản ?

* Tính chất: Đây là một cuộc cách mạng vô sản.

* Ý nghĩa: Lần đầu tiên trên thế giới, giai cấp vô sản đã đứng lên lật đổ chính quyền của giai cấp tư sản, thành lập chính quyền cách mạng của mình.

* Khởi nghĩa 18-3-1871 là một cuộc cách mạng vô sản ?

- Lực lượng cách mạng là quần chúng nhân dân lao động Pa-ri.
- Lật đổ chính quyền của giai cấp tư sản. Thành lập chính quyền của giai cấp vô sản.
- Do giai cấp vô sản lãnh đạo.

Câu 5. Tình hình phát triển kinh tế của nước Anh cuối thế kỷ XIX như thế nào? Chính sách đối ngoại của Anh có gì đặc biệt?

- Tuy mất địa vị thứ nhất về công nghiệp, nhưng Anh vẫn đứng đầu về xuất khẩu tư bản, thương mại, hải quân và thuộc địa.

- Về ngoại giao Anh đẩy mạnh đầu tư tư bản vào việc khai thác thuộc địa là chính sách ưu tiên hàng đầu của giới cầm quyền ở Anh, vì Anh có nhiều thuộc địa nhất, trải dài từ Châu Á đến Châu Phi. Chính vì vậy, mà Lê Nin gọi chủ nghĩa đế quốc Anh là “chủ nghĩa đế quốc thực dân”

Câu 6. Tại sao kinh tế Pháp phát triển chậm lại vào cuối thế kỷ XIX – đầu thế kỷ XX? Hình thức xuất khẩu tư bản giữa Anh và Pháp có gì khác nhau?

- Trước 1870, Pháp là một nước công nghiệp tiên tiến chỉ đứng sau Anh. Nhưng cuối thế kỷ XIX – đầu thế kỷ XX tốc độ phát triển kinh tế của Pháp chậm lại, tụt xuống hàng thứ tư sau cả Mỹ, Đức vì: Bị thiệt hại sau chiến tranh Pháp – Phổ. Thiếu nguyên liệu, nhiên liệu, thị trường trong nước bị thu hẹp.

- Anh đầu tư tư bản chủ yếu vào việc khai thác thuộc địa (Chủ nghĩa đế quốc thực dân)

- Pháp hầu hết tư bản đều đầu tư cho các nước chậm tiến vay lấy lãi (Chủ nghĩa đế quốc cho vay lãi)

Câu 7. Nguyên nhân thúc đẩy nền kinh tế Đức phát triển nhanh chóng vào cuối thế kỷ XIX – đầu thế kỷ XX? Nêu đặc điểm của chủ nghĩa đế quốc Đức và giải thích?

- Đức đã thống nhất đợc thị trường dân tộc, cợc đợc của Pháp 5 tỉ phờng vàng, chiếm vùng Lo-ren giàu quặng sắt, than đá và ứng dụng đợc những thành tựu mới nhất của khoa học - kỹ thuật vào sản xuất.

Theo Hiến Pháp 1781, Đức là một Liên bang do Hoàng đế đứng đầu. Bọn quân phiệt nắm giữ các chức vụ chủ chốt trong quân đội và chính quyền. Nhà nước Đức thi hành chính sách đối nội, đối ngoại phản động, đề cao chủng tộc Đức, đàn áp phong trào công nhân, truyền bá bạo lực, chạy đua vũ trang. Chính vì vậy, chủ nghĩa đế quốc Đức là “ chủ nghĩa đế quốc quân phiệt hiếu chiến”

Câu 8. Các công ty độc quyền ở Mỹ hình thành trong tình hình kinh tế như thế nào? Tại sao nói Mỹ là “xứ sở của những ông vua công nghiệp”

- Các công ti độc quyền ở Mỹ hình thành trong tình hình kinh tế Mỹ phát triển với tốc độ nhanh.

+ Từ vị trí thứ tư (sau Anh, Pháp, Đức) nhảy vọt lên đứng đầu thế giới về sản xuất công nghiệp. Năm 1894, sản lượng công nghiệp Mỹ gấp đôi Anh và bằng ½ các nước Châu Âu gộp lại → xuất hiện các công ti độc quyền khổng lồ có ảnh hưởng sâu sắc đến kinh tế, chính trị nước Mỹ.

+ Nông nghiệp nước Mỹ phát triển đã trở thành nguồn cung cấp lương thực, thực phẩm cho Châu Âu?

- Mỹ có một nền công nghiệp phát triển mạnh mẽ, hình thành các tổ chức độc quyền “tờ rot” công nghiệp khổng lồ (thép, dầu, ô tô...) đứng đầu các công ti đó là những ông vua như “vua dầu mỏ” Rốc-phe-lơ ; “vua thép” Mooc-gan; “vua ô tô” Pho...→ Mỹ là “ xứ sở của những ông vua công nghiệp”

Câu 9. Những sự kiện nào chứng tỏ phong trào công nhân thế giới vẫn tiếp tục phát triển trong những năm cuối thế kỷ XIX? Vì sao, sau thất bại của công xã Pa-ri (1871), phong trào công nhân vẫn tiếp tục phát triển?

- Ở Anh, cuộc đấu tranh của công nhân khuôn vác Luân Đôn, buộc giới chủ phải tăng lương (1899).

- Ở Pháp, công nhân giành thắng lợi trong cuộc bầu cử (1893).

- Ở Mỹ, ngày 1/5/1886 có hơn 350.000 công nhân đình công biểu tình đòi ngày làm 8 giờ. Đặc biệt là cuộc bãi công của công nhân Si-ca-gô.

- Những tổ chức chính trị của giai cấp công nhân ra đời như: Đảng xã hội dân chủ Đức, Đảng công nhân Đức, Nhóm Giải phóng lao động Nga.

* Sau thất bại của Công xã Pa-ri, phong trào công nhân vẫn tiếp tục phát triển vì số lượng và chất lượng của công nhân tăng nhanh cùng với sự phát triển của nền công nghiệp tư bản chủ nghĩa. Mác, Ăng-ghe-n với uy tín lớn lao vẫn tiếp tục lãnh đạo phong trào. Học thuyết Mác đã thâm nhập vào phong trào công nhân, ý thức giác ngộ của công nhân lên cao.

Câu 10. Lập bảng thống kê các thành tựu chủ yếu của kỹ thuật thế kỷ XVIII-XIX?

Lĩnh vực	Tác giả	Thành tựu
Công nghiệp	Các nhà khoa học Anh và các nước Âu, Mĩ.	Kỹ thuật luyện kim, chế tạo máy móc (máy hơi nước), máy chế tạo công cụ.
Giao thông vận tải Thông tin liên lạc	- Phôn-ton Mĩ) - Xti-phen-xon (Anh) - Người Nga, Mĩ - Mooc-xơ (Mĩ)	-Đóng tàu thủy chạy bằng động cơ hơi nước. -Chế tạo xe lửa chạy trên đường sắt. -Phát minh máy điện tín. -Sáng chế bảng chữ cái cho điện tín.
Nông nghiệp	Các nhà khoa học Âu, Mĩ.	Sử dụng phân bón hóa học, máy kéo, máy cày.
Quân sự	Các nhà khoa học Âu, Mĩ.	Nhiều vũ khí mới: Đại bác, súng trường, chiến hạm, ngư lôi.

Câu 11. Lập niên biểu về phong trào đấu tranh chống thực dân Anh của nhân dân Ấn Độ từ giữa thế kỷ XIX – đầu thế kỷ XX?

Thời gian	Phong trào đấu tranh
1857 – 1859	- Khởi nghĩa Xi-pay, binh lính cùng công nhân nổi dậy. - Khởi nghĩa vũ trang.
1875 – 1885	Phong trào đấu tranh của nông dân và công nhân Ấn thúc đẩy giai cấp tư sản Ấn Độ đứng lên chống thực dân Anh.
7-1908	Tổng bãi công ở Bom-bay → là cuộc đấu tranh chính trị đầu tiên của giai cấp vô sản Ấn Độ → được xem là đỉnh cao nhất của phong trào giải phóng dân tộc ở Ấn Độ.

Câu 12. Nét mới của phong trào đấu tranh ở Ấn Độ đầu thế kỷ XX là gì? Em có nhận xét gì về phong trào giải phóng dân tộc ở Ấn Độ cuối thế kỷ XIX đến năm 1910? Tại sao các phong trào đều thất bại?

***Nét mới:** Giai cấp công nhân tham gia ngày càng đông, có tổ chức, thể hiện tính giai cấp ngày càng cao.

* **Nhận xét:** Phong trào diễn ra liên tục, mạnh mẽ với sự tham gia của nhiều giai cấp, tầng lớp, phản ánh sự bất bình, mâu thuẫn sâu sắc giữa các tầng lớp nhân dân Ấn Độ với thực dân Anh.

* **Nguyên nhân thất bại:** Sự đàn áp, chia rẽ của thực dân Anh. Chưa có sự lãnh đạo thống nhất, chưa có sự liên kết đấu tranh và chưa có đường lối đấu tranh đúng đắn.

Câu 13. Tại sao các nước Đông Nam Á trở thành đối tượng xâm lược của các nước tư bản phương Tây? Nhận xét về tình hình chung của các nước Đông Nam Á cuối thế kỷ XIX – đầu thế kỷ XX?

- Các nước tư bản cần thị trường, thuộc địa mà Đông Nam Á là vùng chiến lược quan trọng, giàu tài nguyên, chế độ phong kiến suy yếu → Đông Nam Á đã trở thành đối tượng xâm lược của tư bản phương Tây.

* **Nhận xét:** Đến cuối thế kỷ XIX – đầu XX, trừ Xiêm (Thái Lan), các nước Đông Nam Á đều trở thành thuộc địa hay nửa thuộc địa của các nước đế quốc.

- Các nước đế quốc đều thi hành những chính sách cai trị hà khắc, khai thác, bóc lột thuộc địa dã man.

- Nhân dân ở khu vực này đã liên tiếp nổi dậy đấu tranh dưới nhiều hình thức chống thực dân, phong kiến, giành độc lập dân tộc.

Các phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc cuối thế kỷ XIX-đầu XX đều thất bại, song phong trào vẫn tiếp tục làm cơ sở cho sự phát triển tiếp theo ở những giai đoạn sau này.

Câu 14. Trình bày kết quả, ý nghĩa và tính chất của cuộc Duy Tân Minh Trị ở Nhật Bản (1-1868 – cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX)? Những dấu hiệu nào chứng tỏ Nhật Bản đã chuyển sang chủ nghĩa đế quốc vào đầu thế kỷ XX?

*Kết quả - Ý nghĩa :

Trở thành một nước tư bản công nghiệp. Không bị các nước Tây Âu biến thành thuộc địa.

* Tính chất : Là một cuộc CMTS không triệt để.

* Những dấu hiệu chứng tỏ Nhật Bản đã chuyển sang chủ nghĩa đế quốc vào đầu thế kỷ XX?

- Nhiều công ty độc quyền xuất hiện, giữ vai trò to lớn, bao trùm lên đời sống kinh tế– chính trị của Nhật bản.

- Thi hành nhiều chính sách hiếu chiến, xâm lược và bành trướng mạnh mẽ (Trung Quốc, Triều Tiên...)

Câu 15.Đường lối ngoại giao của Nhật Bản cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX như thế nào? Vì sao cuộc Duy tân Minh Trị ở Nhật Bản lại có sức cuốn hút các nước Châu Á noi theo, trong đó có các sĩ phu yêu nước Việt Nam?

- Về ngoại giao Nhật Bản tìm mọi cách để xóa bỏ những hiệp ước bất bình đẳng.

- Xâm lược bành trướng lãnh thổ một cách hung hãn không kém gì các nước phương Tây, tìm mọi cách áp đặt ách thống trị lên các nước láng giềng.

* Cuộc Duy Tân Minh Trị đã đưa nước Nhật từ một nước phong kiến lạc hậu thành một nước tư bản phát triển, vì thế Nhật thoát khỏi sự đô hộ của các nước đế quốc phương Tây, cho nên nhiều nước Châu Á muốn noi theo.

* Đầu thế kỷ XX, các sĩ phu yêu nước Việt Nam, tiêu biểu là cụ Phan Bội Châu muốn noi theo con đường của Nhật Bản để canh tân đất nước, bằng chủ trương Đông Du, đưa thanh niên yêu nước Việt nam sang Nhật du học.

Câu 16. Nguyên nhân dẫn đến chiến tranh thế giới 1914 – 1918 ? Tại sao nói cuộc chiến tranh 1914 – 1918 là cuộc chiến tranh thế giới ?

* Nguyên nhân dẫn đến chiến tranh thế giới 1914 – 1918

- Do mâu thuẫn về dân tộc và thuộc địa giữa các nước đế quốc.

- Hình thành 2 khối quân sự kình địch nhau: Khối Liên minh : Đức – Áo – Hung; Khối hiệp ước : Anh – Pháp – Nga.

- Cả hai khối tích cực chuẩn bị chiến tranh chia lại thế giới

* Tại sao nói cuộc chiến tranh 1914 – 1918 là cuộc chiến tranh thế giới ?

- Vì quy mô không ở một nước , một khu vực mà lan ra toàn thế giới. Lúc đầu chỉ có 5 nước tham gia, sau đó lôi kéo 38 nước vào vòng chiến và gây ảnh hưởng ở mức độ khác nhau đến tất cả các nước trên thế giới, kể cả các nước trung lập.

Câu 17. Hãy chọn 5 sự kiện, mà theo em là những sự kiện tiêu biểu nhất của lịch sử thế giới cận đại từ giữa thế kỷ XVI đến năm 1917?

* Gợi ý trả lời:

+ Cách mạng tư sản Hà Lan mở đầu thời kỳ lịch sử thế giới cận đại.

+ Cách mạng tư sản Pháp 1789 – cuộc cách mạng tư sản triệt để nhất.

+ Phong trào công nhân cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản chống giai cấp tư sản.

- + Sự ra đời của chủ nghĩa Mác: vũ khí đấu tranh của công nhân thế giới.
- + Sự phát triển của phong trào giải phóng dân tộc và sự thắng lợi của Cách mạng Tháng Mười Nga 1917: mở ra một thời kỳ mới- thời kỳ lịch sử thế giới hiện đại.

Câu 18. Vì sao Cách Mạng Tháng Mười Nga 1917, được đánh giá là một sự kiện lịch sử vĩ đại nhất trong lịch sử nhân loại ở thế kỷ XX?

Cách mạng Tháng Mười Nga đưa đến việc thành lập Nhà nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên trên thế giới, có ý nghĩa to lớn không chỉ với nước Nga mà còn cả thế giới.

- + Đối với nước Nga: Sự ra đời của Nhà nước xã hội chủ nghĩa đã đưa nhân dân lao động lên nắm chính quyền ở một đất nước chiếm 1/6 diện tích thế giới.
- + Đối với thế giới: Có ảnh hưởng đến phong trào cách mạng thế giới, đặc biệt phong trào đấu tranh giành độc lập của các nước thuộc địa và phụ thuộc.

Câu 19. Em hãy cho biết nội dung chủ yếu của Chính sách kinh tế mới ? Em có nhận xét gì về chính sách kinh tế mới .Theo hiểu biết của em Đảng Cộng Sản Việt Nam có vận dụng chính sách này trong thời kỳ đổi mới không ?

* Nội dung chủ yếu của Chính sách kinh tế mới

- Bãi bỏ chế độ trưng thu lương thực thừa thay bằng thu thuế lương thực .
- Thực hiện tự do buôn bán, mở lại các chợ.
- Cho phép tư nhân được mở các xí nghiệp nhỏ và khuyến khích tư bản nước ngoài đầu tư, kinh doanh ở Nga.

* Nhận xét

- Đây là một bước lùi cần thiết giúp Liên Xô vượt qua những khó khăn, thử thách, tạo đà vững bước vào thời kỳ xây dựng CNXH, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Bôn-sê-vich, đứng đầu là Lê Nin.

* Đảng Cộng Sản Việt Nam có vận dụng chính sách này trong thời kỳ đổi mới không ?

- Đảng ta đã vận dụng kinh nghiệm này vào điều kiện cụ thể của Việt Nam trong thời kỳ đổi mới là phát triển nền kinh tế sản xuất hàng hóa nhiều thành phần có sự định hướng của Nhà nước.

Câu 20. Trong thập niên 20 của thế kỷ XX, kinh tế Mĩ và Nhật Bản có điểm gì giống và khác nhau ?

* Giống nhau:

- Đều là nước thắng trận, thu được nhiều lợi nhuận, không bị thiệt hại nhiều trong chiến tranh.

* Khác nhau:

- Kinh tế Mĩ phát triển cực kỳ nhanh chóng do cải tiến kỹ thuật, thực hiện phương pháp sản xuất dây chuyền, tăng cường tốc độ bóc lột công nhân.
- Nhật Bản phát triển không đồng đều, mất cân đối (trong vòng mấy năm đầu) rồi lại lâm vào khủng hoảng, công nghiệp không có sự cải thiện, nông nghiệp trì trệ, lạc hậu, kinh tế phát triển chậm chạp, bấp bênh.

Câu 21. Nét mới của phong trào đấu tranh giành độc lập ở Đông Nam Á trong những năm 1918 – 1939 là gì ? Em có nhận xét gì về phong trào dân tộc chống thực dân Pháp của nhân dân ba nước Đông Dương ?

* Nét mới

- Giai cấp tư sản trẻ tuổi bắt đầu trưởng thành và tham gia lãnh đạo cách mạng.
- Hàng loạt các Đảng Cộng sản được thành lập để lãnh đạo nhân dân đấu tranh như: Đảng Cộng sản In-đô-nê-xi-a (5-1920); Đảng Cộng sản Việt Nam (3-2-1930); các Đảng Cộng sản ở Mã Lai, Xiêm (4-1930)...

* Nhận xét

- Phong trào diễn ra dưới nhiều hình thức.

- Đảng Cộng sản Việt Nam (sau đổi thành Đảng Cộng sản Đông Dương) thành lập và lãnh đạo phong trào.
- Bước đầu có sự liên minh chống đế quốc của nhân dân ba nước Đông Dương.

CÂU 22. Em có suy nghĩ gì về cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai 1939 – 1945?

* Gợi ý trả lời:

- Đây là cuộc chiến tranh phi nghĩa, phản động, chỉ vì quyền lợi của mình, giai cấp tư sản đã đẩy nhân dân các nước vào cuộc chiến tranh tàn khốc, đau thương.
- Chiến tranh do giới cầm quyền ở các nước đế quốc gây ra nhằm thanh toán lẫn nhau để chia lại thuộc địa, làm bá chủ thế giới nhưng nhân dân lao động lại là người phải gánh chịu mọi hy sinh mất mát, chiến tranh đã ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển của mỗi quốc gia, của tình hình thế giới sau chiến tranh.
- Sự tàn phá khủng khiếp của chiến tranh về người và của, tổn hại to lớn cho nhân loại cả về vật chất lẫn tinh thần.
- Chúng ta phải ngăn chặn chiến tranh, phải làm thế nào để chiến tranh không bao giờ xảy ra nữa, đó là trách nhiệm của mỗi người, mỗi quốc gia và của toàn thể nhân loại.

HẾT.